

Előfizetési árak:

A kiadóhivatalban átvéve:

Egész évre . . . 8 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 — —

Helyben házhoz hordva:

Egész évre . . . 10 frt — kr.
Negyedévre . . . 2 frt 50 kr.

Vidékre postán szállítva:

Egész évre . . . 12 frt — kr.
Negyedévre . . . 3 — —

TISZÁNTÚL

POLITIKAI NAPILAP.

Megjelenik minden nap a hétfői és ünnep utáni napok kivételével

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Apáczai u. 3. sz.

A szerkesztőség kéziratok visszaadására vagy megőrzésére nem vállalkozik.

Előfizetések és hirdetések a kiadóhivatalhoz intézendők.

Egyes szám ára 4 kr.

NAGYVÁRAD, szeptember 2.

Hadgyakorlatok.

Szeptember elején szokták megtartani monarchiánkban a nagy hadgyakorlatokat, melyen a legfőbb hadúr, országunk koronás királya is részt szokott venni s éppen azért király-, illetőleg császármanővereknek is neveztetnek. Az idén két helyen lesznek Magyarországon ilyen hadgyakorlatok. Egyik ma kezdődik Buziáson, másik egy hét múlva lesz Felső-Magyarországon.

Habár az idej hadgyakorlatok sok tekintetben messze elmaradnak a tavalyi tatabányai hadgyakorlat mögött, amennyiben nem lesznek azon jelen külföldi uralkodók, nincsenek is oly nagy hadtestek mozgósítva, mint tavaly, mindazáltal megvan ezeknek a napi eseményen felül emelkedő fontosságuk.

Ma már, mikor minden állam a legtekélyesebb fegyvert adja katonái kezébe, nem a legények személyes bátorságán mulik a hadi szerencse, hanem a vezénylet ügyességén. Ezek a hadgyakorlatok pedig éppen arra valók, hogy hadseregünk tisztí kára, különösen pedig a vezérkar kimutassa rátermett voltát. És ezért, bár sajnáljuk a rengeteg költséget, mit egy-egy ilyen hadgyakorlat felemészt, mert hisz egyetlen nap százezrekbe kerül, de mindaddig, míg a világbéke meg nem valósul, mindaddig szükségesnek tartjuk a hadgyakorlatokat.

Ezeket tünik ugyanis ki, hogy megéri-e hadseregünk azt a rengeteg milliót, mit a polgárok adójából reá fordítanak; itt tünik ki, hogy — ha a világbéke dacára kiütne egy háboru, — lehetne-e jogosan reménylenünk, hogy seregeink diadalt fognak aratni; itt tünik ki, hogy biztos alapon áll-e monarchiánk békéje? Mert amíg Miklós czár ideája utópia marad, pedig utópia fog maradni még az ugynevezett szocziális államban is, — addig a békének legfőbb garantiája az erős és jobb fegyelmezett hadsereg.

A hadgyakorlatokat hatalmas csillaghullás, rendjeleső és egy sereg penzionáltatás szokta követni. Az ügyesek megkapják méltó jutalmukat, azokat pedig, akik gyengéknek bizonyultak, szép szerével eltávolítják a csapatok éléről.

A hadsereg vezéreinek, az államférfiaknak és a polgároknak is arra kellene törekedni, hogy minél kevesebb legyen a hadseregben az az elem, melyet penzió utján kell onnét eltávolítani. Ehhez pedig az szükséges, hogy kiküszöböljék a magyar társadalomból azt a téves felfogást, hogy csak az a gyerek való katonának, amelyik csaknem minden osztályt kétszer járt végig. A hadtudomány ma már annyira kifejlődött, hogy annak rendszeres elsajátítása éles elmét és vasszorgalmat követel.

Igaz, hogy magyar ember azért sem küldötte eddig örömmel fiát a katonai pályára, mert a magyar szellem hiánya miatt nem nagy barátja volt az egész

katonaságnak; de ma már megnyílt a honvédtiszti felső akadémia és néhány hét múlva városunkban is megnyílik a honvédhadapród iskola. Ha a magyar ifjak elegendő számmal lépnek ezen intézetekbe, nem lesz majd szükség, hogy a közös hadseregből egészítsék ki a honvédség tisztikarát.

A királygyakorlatok más szempontból is méltán képezték az egész ország érdeklődésének kimagasló tárgyát. Tiszta miniszterelnöksége óta azt az alkalmat szokták felhasználni a kormányok, hogy a küldöttségek fogadtatása alkalmával királyi válaszok alakjában egyről-másról oktatást adjanak a polgároknak. Ezen királyi válaszok sokszor oly szerencsétlenül voltak fogalmazva, hogy nem ritkán parlamenti vitákra adtak alkalmat. Az aradi, kis-béri, mező-kövesdi, boros-jenői válaszok még ma is élénk emlékezetben vannak.

Tavaly szakított a felség e szokással, Buziáson sem lesznek fogadtatások. Jobb is így. A királynak van elég alkalmat szólan a népéhez, a katonai parádék és gyakorlatok nem politizálásra valók. Ugyis elégszer halljuk, hogy a katonaság távol tartsa magát a politikától.

A nép szeretete és ragaszkodása politikai fogadtatások nélkül is impozáns módon nyilatkozik szeretet királyunk iránt. A kormányférfiak által fogalmazott válaszok ugy sem növelik a szeretet és hódolatnak e spontán nyilatkozását.

A „TISZÁNTÚL” TÁRCZÁJA.

Utítársak.

Négy típus.

Charles Monselet után: Idem.

Pár vonással akarok megörökíteni bizonyos személyeket, kiket a véletlen napok, hetek és hónapokon át tartó utamon társakul rendelt mellém. Az utazás igazi próbakő. Megedzi, megérleli az ember jellemét, az ő egyéni mórát, a mint az a maga valódiságában nyilvánulni szokott. — Feltéve, hogy e sorokból valaki bizonyos következtetést akarna levonni, ugy ez csak a következő lehet: »A szó igazi értelmében vett utazó ne vegyen maga mellé utítársakat!«

I.

A lustálkodó.

A szállodaszolga: Uram, már elverte a nyolcezat.

Én: Köszönöm. Kopogtatott már a szomszédban a barátomnál?

Szolga: Igen, de az az ur semmit sem válaszolt.

Én: Be kellett volna mennie hozzája.

Szolga: Az az ur bezárkózott.

Én: Jól van no, nem tesz semmit! Majd kiugrasztom én őt. (Odamegyek az egyik ajtó-

hoz) Piff-paff! Bum-bum! Igen-igen. Én vagyok. Csak nyisd ki! Mert különben istenemre betöröm ezt az ajtót!

A lusta: (Egy ingben kiugrik az ágyból és kinyitja az ajtót) No no, mi ujság? Tán ég a vendéglő?

Én: Nyolcz az óra s alig jut időnk a városban mindent megtekinteni.

A lusta: (Ujra a paplan alá bujva) Nyolcz óra? Lehetetlen, teljességgel lehetetlen! Talán hatot akarsz mondani?

Én: Ime láss! (Félrehuzom az ablakfüggönyöket) ilyen pompásan süt a nap!

A lusta: (A paplant magára huzva) Ugyan ne bosszants már! Hiszen elveszed a szemem világát! Tüzes vasat szursz a szemeimbe. Hagyj fel azzal a nappal!

Én: Kérem, akarsz-e felkelni?

A lusta: Lelkemre mondom, hogy rettenetes éjszakám volt. Oh ezek a vendéglői ágyak! Szerencsétlen barátodat egészen összemarták azok a szörnyű rovarok!

Én: Egygyel több ok a felkelésre.

A lusta: Azonkívül nagyon sokáig olvastam.

Én: Vajjon mit olvashattál? Hiszen nyoma sincs akönyvnek ebben a szobában.

A lusta: Kérlek szépen hagyj még legalább két órát csendesesen szunnyadnom.

Én: Nesze, itt a nadrágod!

A lusta: De nincs kikéfélvé. (Sóhajtozva) No hát legalább egy órát, egyetlen egy órácskát!

Én: Hát aludni jöttél te Olaszországba? Bátorság barátom! A friss levegő majd talpra állít s kiveri az álmat a szemedből.

A lusta: Nekem árt a friss levegő.

Én: Ugyan te szerencsétlen, hát semmit sem törődöl azzal, hogy a szép dómot megláthassad.

A lusta: Azt a templomot nagyon is tulbecsülik, azután meg ott van az egész pontos leírása a kalauzban.

Én: Pfuj! szégyeld magad ezért a beszédért!

A lusta: Hallgass ide! Nézd meg a dómot te magad s jöjj el értem, hogy együtt früstöljünk! Igérem, sőt esküszöm neked, hogy addig felkászolódom.

Én: Nem, nincs vásár! Te még hálás leszesz egykor irántam azért, hogy álmokorodból, mely már hihetetlen mérvet öltött, ki-gyógyítottalak.

(Birokra mennek.)

II.

A bámészködő.

A bamba: Do... do... hány... hány!

Én: Ha te folytonosan megállsz utközben és czegeket sillabizálsz, nem tudom hova jutunk.

Anglia a bevándorlás ellen.

Az angol felsőház nem régiben egy rövidke törvényt fogadott el, melynek célja az Angliába irányuló bevándorlást korlátozók közé sorítani. A törvény mindössze 5 szakaszból áll.

Az első a mint rendszeren a czímet tartalmazza, a második felhatalmazza a kormányt, hogy egyes kikötőket kijelöljön, melyekre a szóban forgó törvény intézkedései alkalmazandók. A harmadik felhatalmazza a kereskedelmi miniszterium által kinevezett felügyelőket és orvosokat, hogy a kikötőkbe érkező hajókon található bevándorlóknak megtilthassák a partraszállást, ha azok hülyék, eszelősek, ragadós bajban sínlődnek, végül, ha nincs annyiuk, hogy magukat fentarthatnák, vagy pedig az országnak terhére lennének.

A visszautasított bevándorlókat a hajó tulajdonosa tartozik visszavinni oda, a honnan jöttek. Angolországnak ez a lépése figyelmet érdemel és azt mutatja, hogy ez a gazdag és igazán szabadelvű ország sem hajlandó a mint egykori miniszterelnöke a *Rosebery* lord magát kifejezte, idegen nemzetek személynének lerakó helyéül alacsonyítani le magát és védekezik azok ellen, akik a benszülöttek sorsát gazdaságilag, vagy erkölcsi tekintetben megromthatják.

Ezzel kapcsolatban megemlítjük, hogy a vármegyék panaszai folytán — mint hírlik — *Perczel* belügyminiszter a galicziai bevándorlás ellen arra határozta el magát, hogy a határszéleken szaporítani fogja a csendőrséget. Ez azonban nem fog segíteni a bajon, ehelyett inkább Anglia példájára szigorú törvény kell és a közigazgatás hatáskörének kitágítása.

A Dreyfus-ügy.

»Henry büntette aljas és ostoba volt, mert Dreyfus bűnösségének megállapításához nem kellene hamisítások. Dreyfus bűnösségét száz meg száz okmány bizonyítja.«

Rochefort ezen kijelentése talán legjobban jellemzi a Henry vallomása és öngyilkossága folytán újra felkapart Dreyfus-ügy

érdemét. Azok a remények, melyek oly szépen szálltak országról-országra egyesek útján, hogy t. i. a Dreyfus-ügyet revizionálják, — immár foszladoznak, amennyiben a minisztertanácsból kiszivárgott hírek szerint *Cavaignac* hadügyminiszter feltétlen meggyőződését nyilvánította Dreyfus bűnös voltáról, mely nem a Henry hamisítványán, de más iratokon nyugszik. Revízió tehát aligha lesz, de lesz ismét egy oly nagy herce-hurcza a világ liberális sajtója részéről, melyet már volt alkalmunk végig élni, melyben a lovagias francia nemzet neve ismét meghurczolatik.

A ma érkezett értesüléseink a következők:

Budapest, szept. 2. (Saját tud. táv.) Párisból a »Gaulois« jelenti: *Pellieux* tábornok, aki *Henry* hamisított levelét a Zola-pörben nyilvánosságra hozta, ezt azért tette, mert levelet kapott egy esküdtől, aki kérte, hogy bizonyítsák be teljesen Dreyfus véttségét. A hamisított levelet *Gonse* tábornok az Esterházy eleni vizsgálat alatt megnyugtatóra átadta *Pellieux* tábornoknak. *Pellieux* tábornok felháborodva a legutóbbi események miatt nyugdíjaztatását kérte, mert becstelen emberekkel nem akar egy rakáson lenni, de *Zurlinden* tábornok kérelmére visszavonta kérvényét.

Budapest, szept. 2. (Saját tud. táv.) Párisból távirják: A »Figaro« előadja, hogy a tegnapi esti minisztertanácsban és a tegnap *Brisson*, *Cavaignac* és *Sarrien* miniszterek közt lefolyt értekezleten a Dreyfus-pör revíziójának kérdését beható tárgyává tették, mely alkalommal véleménykülömbösek támadtak. A minisztertanács egy része a revízió ellen foglalt állást, mert a Henry alezredes által elkövetett hamisítás Dreyfus elíteltetése utáni időbe esik és semmi köze azokhoz az ira-

tokhoz, melyekből a bírók meggyőződésüket merítették. *Cavaignac* hadügyminiszter állítólag kijelentette, hogy *Dreyfus bűnös voltáról való feltétlen meggyőződését a legutolsó események semmiképen sem ingatták meg, mert az az árulásra vonatkozó tényeket tartalmazó iratokon alapul*, amelyeket sem a kamarában felolvasni, sem nyilvánosan tárgyalni nem lehet. Ezzel szemben más miniszterek azt az ellenvetést tették, hogy *Henryt* az 1894-iki pörben tanuké kihallgatták, hogy tanuvallomása az általa elkövetett hamisítás folytán gyanusnak látszik és hogy a pör revíziója az egyedüli eszköz arra, hogy minden kétség és nyugtalanság megszűnjék. A miniszterek *határozathozatal nélkül* váltak el egymástól. Valószínű, hogy *Brisson* elnöklete alatt ma este újból összeülnek. A »*Matin*« azt hiszi, hogy *Bourgeois* távolléte volt az oka annak, hogy a minisztertanács határozatot nem hozott.

Indítvány a Bazar-szoros ügyében.

— Rendes Vilmos beadványa. —

A kereskedelmi miniszter tudvalevőleg elrendelte a Bazar-szoros kiszélesítése szempontjából a *Mayr Sándor* és *Weiszlovits Adolf* házainak kisajátítását.

Dr. Hoványi Géza elnöklete alatt a kisajátítási bizottság még e hónap folyamán megkezdte a kisajátítás munkáját, hogy mielőbb a bíróság elé kerüljön az ügy.

Csak természetesnek találjuk, hogy azok, akik a Nagypiaczon szeretnék látni a színházat, ellene vannak a Bazar-szoros kibővítésének, mert a két dolog szoros kapcsolatban áll egymással. Szeretnék utját-módját lelteni, hogy lehetetlenné tegyék a színház építését a Bémer-térre.

Rendes Vilmos bizottsági tag alábbi indítványa, bár burkoltan, szintén ide czéloz.

Az indítvány teljes szövege a következő:

Tekintetes városi közgyűlés!

Az állandó színház építésének ügye ma már odáig haladt, hogy kilátásunk van, misze-

A bamba: Csak kell valamit csinálni, ha az ember utazik!

Én: Ugyan gyere már! Hova bámulsz megint?

A bamba: No nézd ezt a kis koldus-gyereket! Milyen kedves a kinézése! Valóságos stylje van! Nini! Egy kis állatkával játszik! Vajjon micsoda állatka lehet ez?

Én: Hogy micsoda? Hát egy kis cserebogár.

A bamba: Hát mindenütt van cserebogár? Vajjon vehetnék-e én is egyet magamnak?

Én: Ugyan az Istenért, mi jut eszedbe?

A bamba: Én mindenünnen fogok emléket vinni magammal, a hol csak megfordulok. Például ha Afrikában járok, akkor egy orosz-lánál fogok onnan visszatérni.

Én: Az oroszlán még csak megjárja! De cserebogár?! . . .

A bamba: S azonkívül egy ijjal s rajta nyillal!

Én: Jó-jó! Csak gyere már!

A bamba: Hogy könyvtáramban a könyves szekrényeim fölé akasszam! Teremtőm! Micsoda hatás?

Én: Persze, persze!

A bamba: Csakugyan el tudod ezt magadnak képzelni?

Én: Bizonyos vagyok benne!

A bamba: No csak ne türelmetlekedjél. Ma megint nem lehet veled beszélai. Nagyon fel vagy indulva.

Én: Már hogyne! Mikor minden csekélység miatt megállasz.

A bamba: A kicsiségek teszik ki a legfőbb varázsát az utazásnak. Engedj felhoznom egy hasonlatot.

Én: A hasonlattal akkor is előhozakodhatsz, ha tovább lépkedsz.

A bamba: Egyre megy.

Én: Nézd csak lelkem ezt a folyót, mely ezen ódon városrészen végig kanyarog. Itt már érdemes megállapodni!

A bamba: Biztosan tudod, hogy ez egy folyó?

Én: Folyó, vagy folyócska!

A bamba: Tehát folyó, vagy folyócska!

Én: Feljössz-e velem a toronyba?

A bamba: Ez az a torony?

Én: Hát nem látsz?

A bamba: Érdemes megtekinteni?

Én: Minden kalauzban fel van említve.

A bamba: Igen, igen. De csakugyan érdemes?

Én: Ugyan ne papolj már annyit!

A bamba: No no! Emlékszem is már, hogy itt nagy történelmi mozzanatok mentek végbe. Tudod mit? Menj csak egy kicsit előre!

Én: No és aztán?

A bamba: Én követni foglak. Be kell egy pillanatra mennem ebbe a kereskedésbe!

Én: De ugyan minek?

A bamba: Halaszthatatlan ügy: egy keztyűgombolót kell magamnak vásárolnom.

III. /

A szerelmes.

A szerelmes: Nem látta?

Én: Mit?

A szerelmes: Hogy mint fordította el a fejét mi tőlünk?

En: Nagyon természetes. Hisz' idegenek vagyunk!

A szerelmes: Oh ezek a fürtök! Ez a tartás! Ez a termet! Ujra látnom kell őt! Ön csak menjen előre, nekem fűrgé lábaim vannak, majd utólérem Önöket (Eltűnik).

Én: Tessék! Megint bottal üthetem a nyomát! Tegnap is az egész estét a keresésével töltöttük el.

A szerelmes: (visszaérkezve) Remek, kedves barátaim! Igazán remek! Mennyire igaz az az állítás, hogy az andaluziai nő a gyönyörű spanyol nőknek! A Hasdrubal-ut egyik házába tért be, előbb azonban egy élénk pillantás vetett én felem. Oh én ismét visszatérek még e helyre!

Én: De vajjon mikor? Hisz' holnap már tovább megyünk innen!

rint a jövő évek tavaszi hónapjaiban megkezdhető lesz. A város anyagi érdeke ebben az ügyben teljes világosságot követel.

A nm. magy. kir. kereskedelemügyi miniszter ur megengedte, hogy a Fő-utcának Hillinger Lipót és Mayr Sándor háza közötti része utca kibővítés céljából kisajátítás alá kerüljön, a kisajátított terület azonban tudommal még a tek. közgyűlés által sem szélesség, sem hosszban megállapítva nincsen, holott e nélkül a kisajátítás meg sem kezdhető.

Mielőtt tehát a közigazgatási bizottság elnöke által a kisajátításra kiküldött bizottság munkáját megkezdendé, szükséges ama terület meghatározása, mely a Mayr Sándor, Weiszlovits Adolf és Hillinger Lipót házából utca-kibővítés szempontjából kihasítandó.

Mielőtt tehát Nagyvárad város közönsége a kisajátítási eljárást fogantatba vétené, utasítandó lenne, a mérnöki hivatal, hogy a kisajátítási vonalat és a kisajátítandó terület szabatosan határozza meg és elfogadás végett a tek. közgyűléshez terjessze be. Minthogy a kisajátítás után visszamaradó területen épülne fel az állandó színház; ezen terület azonban kisajátítás tárgyát nem képezi, tehát az egyezkedni vonakodóktól csakis adás-vétel útján szerezhető meg, minthogy végre a tek. polgármester ur felhatalmazást nyert arra, hogy Mayr Sándor és Weiszlovits Adolffal egyezkedjék, ezen egységre a tek. közgyűlés megállapította a vételi összeget, melyen túl menni nem akar, pedig hallomás szerint ezen két háznál az előirányzott összegnél 60.000 frttal ígért többet. tekintettel azon körülményre, hogy a színház-építési összegben több épület, diszletraktár stb. még felszámítva nincsen, de különösen tekintettel arra, miszerint ezen egész környék burkolatának felszedése, feltöltése, újjárdák és kocsiutak készítése nem rendszeres költségvetéssel, csak hozzávetőleg lettek felszámítva, mert szerintem ez is körülbelül 50.000 frttal fog többbe kerülni, indítványozom, miszerint utasítsák a polgármester ur, hogy az általa tett és Mayr Sándor és Weiszlovits Adolf által viszont tett ígérek összegét, valamint az állandó színház építéséhez szükséges kiadásokat — minden munkát beleértve — még a kisajátítási eljárás megkezdése előtt a tekintetes közgyűlésnek terjessze be, hogy a tek. közgyűlés világosan láthassa, mily megterhelhetéseket ró a város közönségére.

Mély tisztelettel a tek. közgyűlés alázas szolgálja

Nagyvárad, 1898. szept. 1.

Rendes Vilmos,
épít. mérnök.

Ezen indítvány szerint Rendes Vilmos akként gondolkozik, hogy a Mayr és Weiszlovits házaiból csak annyit sajátíthat ki a város, a mennyi okvetlen szükséges a Bazár-szoros kibővítéséhez. Azonban ez a felfogás téves.

A kisajátításról szóló 1881. évi XLI. törvényezik 14. §-a ugyanis így szól:

»A kisajátítandó területen levő épület, vízmű, vagy más tartozók nem részletben, hanem mindig egészben tárgya kisajátításnak.«

Már pedig úgy a Mayr, mint Weiszlovits-háznál az egész telek körül van építve egybe-tartozó épülettel.

Legfeljebb az Apáca-utcán levő Mayr-házról lehetne szó, a mely ugyanis nem esik az utcaszélesítés vonalába s a Fő-utczától külön álló épületek vannak rajta.

Az a kérdés pedig még feleletre sem vár, hogy a kisajátított épületeknél fennmaradó üres telket bármilyen más célra és így színházépítésre is felhasználhatja Nagyvárad.

Az állatvásárok összpontosítása.

— A Kommendáns-rét mellett és ellen. —

Nagyváradon mindég van egy sereg égetően sürgős, megoldandó kérdés felszinen.

Pár hét óta az állatvásárok összpontosítása a legaktualisabb kérdés. Akik pár évvel ezelőtt akeziót kezdtek az állatvásároknak a Kommendáns-rétre leendő áthelyezés érdekében, most ismét felnyitották a mozgalmat s az eddiginél nagyobb erővel szállnak sikra, hogy terüket keresztül vigyék.

Mint említettük, egy végrehajtó bizottságot alakítottak a mozgalom vezetésére Némethy Károly elnöke alatt s a polgármestert monstre deputációval keresik fel, hogy meggyőzzék kívánságuk nagyfontosságáról s megnyerjék az eszmének a város fejét.

A végrehajtó-bizottság az alábbi felhívást küldte szét Nagyvárad város törvényhatósági bizottságának tagjaihoz:

Tekintetes törvényhatósági Tag ur!

A sertésvásártérnek a Kommendáns réten leendő elhelyezése s a vásártérnek a Kom-

mandáns réten való összpontosítása érdekében mult hó 28. tartott értekezlet elhatározta, hogy a polgárság kívánalmainak tolmácsolása céljából a város tek. polgármesteréhez monstre küldöttséget meneszt, hogy a város kereskedelmi és ipari érdekeire nézve oly nagy fontossággal bíró kérdésben a helyzet őszinte feltárásával az intéző köröket a rég vajdó tervek kivételére megnyerje. Az igazság érdekében tesszük meg ez elhatározó lépést — melytől sokat remélünk — s az igazság az, hogy a vásártér a közérdeknek megfelelően csak a Kommendáns téren helyezhető el.

Ha tisztelt bizottsági tag ur az egyedül célra vezető terv mellett — mely a város polgárságának kívánsága — foglalva állást, felkérjük, hogy a közhangulat tolmácsolása céljából összehívott küldöttségben résztvenni s a szeptember hó 4. napján d. e. 10 órakor a »Zöldfa« felső termében megjelenni sziveskedjék.

Nagyvárad, 1898. szeptember 1-én.

A végrehajtó bizottság:

Dr. Kurländer Ede, Némethy Károly,
v. b. jegyző. v. b. elnök.

A mozgalom azonban csakhamar megteremtette az ellenmozgalmat. Amint sokan vannak a törvényhatóságban, akik hivei a Kommendáns-réten leendő összpontosításnak, nem csekély azon városatyák száma sem, akik a közérdek szempontjából a kérdés olyan megoldását tartják a városra nézve üdvösnek, ha a sertésvásárt is a ló és baromvásár-tér és a Körözs folyó között levő területre helyezik át.

Ez utóbbiak arra fektetik a fősúlyt, hogy az e tekintetben illetékes miniszteri tanácsos szintén oda nyilatkozott, hogy a sertésvásárnak alkalmasabb helyet nem talál Nagyváradon, mint a Körözs mellett, a fapiacz közelében.

Kérvényekkel akarnak a város törvényhatósága elé járulni, a melyben kérik a sertésvásárnak a ló és baromvásár mellé helyezését.

Egyik kérvényt a Külváros lakosai adják be s tömegesen írják alá.

Ugyanilyen irányu kérvényre fogják megkeresni a várost az iparosok jó része, különösen akik V.-Ujvároson laknak.

IV.

A szörszálhasogató.

Ő: (óráját nézegetve) No elég volt már a bámulásból! Menjünk tovább!

Én: Oh, csak még egy pillanatig még!

Ő: Fél négy, indulnunk kell!

Én: Hiszen nem láttuk még sem a bronztermet, sem a rézmetszetek szobáját.

Ő: Nem is állítom az ellenkezőt; de nem engedi a programunk hogy a muzeum megtekintésére többet szenteljünk két óránál, a két óra pedig már letelt.

Én: Nem a program lejátszása végett utazunk talán? Vagy igen?

Ő: Annál inkább. A program ugyanis egész okosan van összeállítva és kikombinálva.

Én: Ugyan mi köze van ehhez az okosság-nak? Ugyan nézd meg csak ezt a Tiziánt! Micsoda hus-szín, micsoda élet, micsoda fény!

Ő: Én mindezt egy pillanat alatt átfutom s nem szükséges olyan elragadtatásba sem fűzőm, mint ti nektek. Az én látszólag hideg kül-sőm alatt művészi itélő képesség lappang, még pedig jóval többet érő a tietekénél!

Én: Egészen új dolgokat mondasz.

Ő: Pl. Vajjon észrevette-e valaki közületek az ő nagy fölhevülésében, hogy ezen a Rubens képen . . .

Én (közbevágvá): Talán Tizián képen?!

A szerelmes: Ugy hát a legközelebbi, vagy még az azelőtti nyáron, de hogy visszajövök, annyi bizonyos.

Én: Azonban addig is siessünk egy kissé. Nyakunkon az idő.

A szerelmes: No menjünk hát, nekem mindegy.

En: Kinek szörsz már megint csókokat?

A szerelmes: A kis szegfűáros leánynak. Ugy-e bár bájos gyermek? Nézd csak milyen gyönyörűen nevet. Jó napot kedves kisasszony! Jaj, nem tudom megállni, hogy ne beszéljek veled? Megengedsz barátom?

En: Hiszen te nem tudsz spanyolul.

A szerelmes: Ebben már tévedésben vagy. Első dolgom mindazokban az országokban, melyekben utazni szoktam, azt a pár szót az emlékezetembe vésni, mely elengedhetlenül szükséges ahhoz, hogy egy leánynak szerelmet vallhassak.

En: Semmi egyebet, csak ezt?

A szerelmes: Ez az alapkőve minden nyelvnek, amint Beaumarchais mondaná.

En: Lépkedjünk gyorsabban, fogd a karomat!

A szerelmes: Pali és te valóságos jégcsapok vagytok! Pedig ugyan mi ezélja van utazástoknak, ha rá sem néztek a hölgyekre?

En: Nézzünk bizony mi is, de más dolgokat is meglátunk még mellettük.

A szerelmes: Mindazonáltal ők a világ legérdekesebb teremtsései. Be kell vallanom, hogy én csak a szívemmel utazom.

En: Szívvel utazol? Hahaha! . . .

A szerelmes: Ám nevésetek csak, ha jól esik! A mi engem illet . . . Jajj mi ez megint? (Vissza akar húzódni.)

En: Az Istenért miért szorítod úgy a karomat?

A szerelmes: Ott-ott! Nézd csak amaz ablak megett. Micsoda gyönyörű fiatal leány! Valóságos Madonna-fő!

En: Fájó! csak gyere tovább!

A szerelmes: Esküszöm, hogy nekem intett. Jól láttam, nem csalódom. Csak tíz percnyi haladékot kedves barátim, semmivel sem többet! Hogy felrepülhessek ő hozzá és lábai előtt leboruljak! Azután rögtön visszajövök.

En: Te tisztára meg vagy bolondulva! Légy nyugodt azonban, mi nem eresztünk.

A szerelmes: Edes barátaim! Kedves pajtásaim! (Sikerül neki barátai kezei közül kiszabadulni.) A vendéglőben majd újra találkozunk!!

En: Köszönöm szépen! Jól vagyunk már megint!

A mozgalom kiterjed a Rétre is; még nem állapodtak meg, hogy milyen formában fejezik ki óhajukat a közgyűlés előtt az irányban, hogy a Kommandáns-rét helyett Óssi mellé vigyék a sertéspiacot s így oldják meg az állatvásárok összpontosításának a kérdését.

Szó van arról is, hogy a Réten népgyűlést tartanak e tárgyban.

Szóval az ügy ma már annyira aktuális, hogy a város nem térhet ki a megoldása elől.

UJDONSÁGOK.

TÁJÉKOZTATÓ.

Régészeti és történelmi muzeum (Schlauch park) nyitva minden vasár- és ünnepnap d. e. 10 órától fél 1-ig és d. u. 3-5-ig 10 krért. Kedden és csütörtökön d. u. 3-5 óráig 20 krért. Más időben 50 kr.

Szeptember 10-11. A lövészegylet szabad díjlövészete. Szeptember 18. A kerékpáregylet virágkorzója délután a Sporttéren.

Szeptember 24-25. Lövversenyek a nagyvárad gyepen.

* **Személyzetiek az egyházmegyéből.** A bibornok-püspök következő kinevezéseket adta ki: Dr. *Némethy* Gyula rendes tanár a theológián, megbízott a keresztény archeologia előadásával és ezen kívül a szegények ügyvédjének (advocatur pauperum) nevezetett ki. Dr. *Lindenberger* János rendes tanárrá nevezetett ki a szentírás tudományok és a keresztény bölcsesetre. Dr. *Voliszky* Elemér h. tanár a történelem és a jogi tanszékre. *Halász* Gyula papnöveldei lelkiigazgatóvá, *Csicsay* Alajos részbenyai lelkész szeminiáriumi alkormányzóvá lettek kinevezve. A bibornok-püspök *Winterhaller* Antal prelátus, apátkanonoknak a liceumi prodirectorságban egy évtizeden át szerzett igazi érdemeit elismervén, ezen állásától felmentette és helyébe prodirectorrá dr. *Bognár* István kiérd. egyetemi rektor, apát-kanonokot nevezte ki.

* **Személyi hír.** Dr. *Hoványi* Géza, a nagyvárad takarékpénztár vezérigazgatója, egy hónapi tartózkodásra Abbáziába utazott.

* **Csoportkép a Vilmos-huszárok ünnepéről.** Részletesen leírtuk annak idején lapunkban azon ebéd lefolyását, melyet dr.

Ó: No igen! Tehát észrevette-e legalább egy is, hogy e festmény jobboldali rámája meg van sérülve . . .

Én: Azt nem!

Ó: Pedig egész világosan látható . . . Különben husz percet még engedek, de egy perczel sem többet, másképen végünk lesz!

Én: Oh, ez a dicső Palma!

Ó: Remélem, nem akarsz lekésni a vonatról? Az utolsó gőzös 6 óra 15 perczkor indul, alaposan utána néztem.

Én: És ez a Caracci! Micsoda kellem, micsoda kolorit!

Ó: Mindezek daczára is legalább egy negyed órával előbb a pályaházban kell lennünk!

Én: Oh te zsarnok! Hohér te!

Ó: Mit is adjunk csak a málna felügyelőknék, mondjátok?!

Én: Ezt egészen a tetszésedre bízom, a mit jónak látsz!

Ó: Most jut eszembe! Mi tegnap nem számoltunk el egymással!

Én: Jó, majd később!

Ó: Uraim Önök egyenkint 37 frankkal adósaim!

Én: Irgalmazz, kérlek!

Ó: Természetes a tévedést sem hagyva ki a számításból! . . .

Én: Becsukod-e már egyszer a kereplőd, te emberek réme, te! . . .

Ó: Tessék, ez a hála! Igy áldozza fel magát valaki utitársaiért! . . .

Schlauch Lőrincz bibornok-püspök Ó Eminenciája adott a Vilmos-huszárok ünnepén a vendégek és az ünneplő tisztikar tiszteletére. Mot egy szép esemény alkalmából kell e dologra visszatérnünk. A fényes diszebed után ugyanis az összes meghívottak levonultak a bibornok-püspök Ó Eminenciájával élükön az udvarra, ahol egy bécsi fényképész az egész diszes társaságot lefényképezte. A fénykép elkészültével maga *Ströhr* Albert ezredparancsnok vitte el a képet a püspöki palotába és átadta egykori házigazdájának. A fénykép igen sikerült csoportképpen ábrázolja az egész társaságot, középesen a vendéglátó házigazdával s jobbra tőle *Don Miguel* Braganza hercege, balra *Schwarzkoppen* látható. Az ezred tisztikarán és a katonai vendégeken kívül ott vannak még a képen *Pável*, *Radu* és *Nogáll* püspökök, *Beóthy* főispán, *Bulyovszky* polgármester, *Szunyogh* alispán, *Zajnai* kanonok és az udvari papság.

* **Kereszt-szentelés.** Lélekemelő szép ünnepély volt a románok Nagyboldogasszony napján Szarkó községében. *Zelinka* János szentjobbi r. kath. esperes plebános egy szép feszületet állíttatott Szarkó községében a gör. kath. templom előtt, s ezt szentelték fel nagy ünnepek között. A kis község és a környék lakossága nagy számban gyűlt össze az ünnepélyre. A kereszt-szentelés előtt *Kresnyák* István sárszegi gr. kath. esperes-plebános szent-misért mondott s aztán körmenetben vonultak a szent kereszthez. Itt *Papp* Antal kövári görög kath. lelkész szép beszédet tartott s ugyancsak ő végezte a kereszt-szentelést. Az ünnepély után a g. kath. lelkész, a gondnokság élén hálásan köszönte meg *Zelinka* János esp.-plebánosnak a szép ajándékot. — Déiben *Papp* János szarkói gör. kath. lelkész gazdag lakomára hívta meg a vendégeket, a melyen estig kedélyesen töltötték az időt.

* **Ős keresztény leletek Görögországban.** A német császári archeologiai intézet közleményeinek legutóbbi füzetében érdekes jelentés olvasható a görögországi ásátások legújabb eredményeiről. E szerint *Pylostól* északra megtaláltak egy régi, Péter apostolnak szentelt templom romjait, a mely templomnak — már az eddigi ásátásokból is következtethetni — rendkívül nagy és gazdag architektúrája volt. Azt a tájat különben, melyen most a templom romjait kiássák, már régtől fogva Péter vidékének nevezik. Ugyancsak ott most sok régi sarkó is napvilágra került, melyek fölíraiból megállapítható, hogy azon a helyen egy ős keresztény temető volt. A kereszténységgel semmi viszonyban sincs ugyan, de mint érdekes leletet fölemlítjük, hogy *Macedoniában*, *Kopanavo* falu közelében egy művészi relief-faragásokkal díszített régi sarkóvet találtak, a melyen *Cleopatra* szó olvasható. A felirat alatt két nő látható, a háttérben pedig egy kigyó tekerődik a fára. Megtaláltak továbbá *Szalóniki* közelében *A. Caerilius Metellus* sarkóvét, azét a ketellusét, aki *Macedoniát* római provinciává tette. Ez a sarkó a 148 évből találódik.

* **A törvényszéki palota felszerelése.** A nagyvárad kir. törvényszék új palotájába már beköltözött a polzári és telekkönyvi osztály. Ezek részére elszállították az ócska, rozoga butorzatot, mert még az új felszerelést ezután készítik. A szükséges butorok és más felszerelésekre ma, szeptember 3-án tartják meg az árlejtést.

* **Valtozások az anyakönyvi kerületekben.** A m. kir. belügyminiszter Bihar vármegyében a gurányi anyakönyvi kerület székhelyét, a kerület elnevezésének megfelelő megváltoztatása mellett *Felső-Poény* községbe helyezte át; továbbá anyakönyvvezető helyettesekké a buntyesdi kerületbe *Rauscher* Rezső nyug. pénzügyi irodatisztet, a kőrös-tarjáni kerületbe pedig

Szabó József, s. jegyzőt nevezte ki és a buntyesdi anyakönyvvezető helyettesét a házassági anyakönyv vezetésével és a házasságkötésnél való közreműködéssel is megbízta.

* **Akadémiai élet.** A helybeli jogakadémián is megkezdődtek a beiratkozások s már nagyban is folyik. Különösen a »gólyák« lépkednek igen nagy számban. De nem csak a »tapasztalatlanok«, hanem az öregebb jogászok is nagy számban jöttek, úgy hogy a jogászok ideiséma messze felül fogja mulni a tavalyit. A beiratkozásokkal együtt megindult a kombináció, hogy ki legyen az elnök. Ugy látszik, hogy a tavalyi heves választások után az idén nagyon csendes választások lesznek, idáig legalább még nem indult meg a korteskedés, ami tavaly ilyenkor már nagyban folyt. Most nem fogadják a főkortesek a »gólyákat« a vasutnál, mint tavaly s így most a szegény gólyákra sokkal jobban ráillik a tapasztalatlan név, mert az idén nincs aki őket utba igazítsa, mint volt tavaly amikor a kortesek vezetgették őket az akadémiára.

* **Verseny-tekvés.** A nagyvárad kath. kör ez évben is a nyár folyamán kellemes szórakozást nyújtott tagjainak, a szép körben levő jól gondozott tekepályákkal. Többször sikerült tekeversenyeket rendezett, a melyeken szép társaság üzte az egészséges sportot. Az őszi szezon közeledtével véget érnek az ilyen nyári mulatozások is. *Kelemen* Kálmán, aki a nyár folyamán buzgólkodott a versenyek sikerén, nem akarja, hogy a szezon csak úgy sutyomban véget érjen, — még egy nagy versenyt rendez, a melyen most is pályázhatnak a »favágók« az arany és ezüst díjakra s hogy a »paczerek« se panaszkodhassanak, befejezőül nagy vigasz-versenyről is gondoskodott. A verseny holnap, vasárnap délután lesz.

* **A »Korona« átalakítása.** Nagyvárad város közgyűlése tudvalevőleg akként határozott, hogy a *Korona* vendéglőt átalakíttatja iskolának s ide helyezi el az olaszii községi elemi fuiskolát. A meglevő épületet feljebb emelik, új tetővel látják el s *Korona-utca* felől egy új szárnyépületet emelnek. A városi mérnöki hivatal elkészítette a tervet és költségvetést; e szerint az átalakítás és ujjraépítés 19612 ftr 64 krba kerülne.

* **Bánffy báró bécsi utjai.** 1895. évi január 14-ike óta *Bánffy Dezső* báró magyar miniszterelnök a mai napig nem kevesebbszer mint negyvenöt-ször tette meg az utat Budapest és Bécs közt. Ezen önkénytelen utazásokról egy statisztika-kedvelő a következő adatokkal szolgál. 1895. január 14-én Bécsben volt *Bánffy Dezső*, január 26-án már újból ott találjuk; ugyanezévi márcziusban csak egyszer tette meg ezt az utat, áprilisban pedig kétszer, 5-én és 17-én. Májusban, az *Agliardi* heczez miatt 5-én és 12-én, 17-én, 27-én és 31-én kellett Bécsbe szaladnia, a hol akkoriban ugyancsak tropikus hőséget szenvedett. Junus 4-én és 18-án már megint Bécsbe zárandokolt. Juliusban nem az osztrák-császárvárosba, hanem *Ischibe* utazgatott új bárók és grófok teremtése irányában. Augusztusban és szeptemberben békét hagyott a bécsi vonalnak. A novemberi kellemetlenségeket *Fejérvári* báróval hárittatta el, de már decemberben egy héten kétszer is, 13-án és 20-án, kerekedett Bécsbe. — 1896. január 4-én megint csak rászánta magát erre az utra és pedig azért, hogy a nuncziusnál névjegyét hagyja hátra. Február 2-án audienciára ment, 20-án pedig a *Pulszky*-affér miatt koptatta a Burg küszöbeit. Márczius 20-án a kiegyezés hívta őt Bécsbe. Májusban és júniusban a király Budapestten volt, tehát a kitévő utazónak nem volt mit keresnie Bécsben. De július 17-én és 30-án megint csak ott járt. Augusztus 18-án *Ischiben* adta át a nemzet jókívánatait a királynak, 24-én azonban újra Bécsben akadt dolga, ugyancsak szeptember 18-án is. November 3-án és 14-én, december 30-án szintén. — 1897-ben január 30-án kezdte a rovást s mivel ettől kezdve a bécsi miniszterek látogattak el gyakrabban Budapestre, *Bánffy* legközelebb csak márczius, majd április hónapok végén rándult föl Bécsbe. Junus végén megint Bécs, míg július végén *Ischl* volt utazásának végcélja. Szeptember 6-án, október 10-én, november 1-én és 6-án és végül december 28-án újból megtette a jól ismert utat. — Az idei év elején nyugod-

tan itthon ülhetett Bánffy. A provizoriumot biztosította magának, Bécsben pedig felfordult a világ, hogy úgyszólván ment volna; tehát nem is ment. Április 2-án azonban, továbbá július 17-én, augusztus 4-én, augusztus végén megint csak Bécsben, Ischlben és újra Bécsben van a kitűnő utazó. — Miként emez épületes utazási história elején mondtuk, negyvenötzöt volt Bánffy báró miniszterelnökösödése óta Bécsben, mely 278 kilométernyire van Budapesttől. Így tehát éppen 25,000 kilométert utazott be Bécs és Budapest közt. Átlag számítva, Bánffy ur, az utazást is beleértve, négy napot időzik minden alkalommal Bécsben, ami 180 napot, tehát épen egy félévet tesz ki — nem több mint három év alatt.

*** Német Sándor ügye.** A multkoriban megemlékeztünk arról, hogy a hegyi doktor lakásán újból házkutatás volt. A házkutatást egy feljelentés következtében Gerő Ármin rendőr kapitány rendelte el. Ez a házkutatás azonban már azon időre esett, amikor az orvosa Debrezemből megérkezett, sőt annak a czéje már ki is volt függesztve. Német Sándor, hogy magát a további zaklatásoktól megóvja, feljelentette Gerőt a miniszternek, mert szerinte a rendőrségnek ez a működése nem más, mint magánlak sértés és hivatali hatalommal való visszaélés. A miniszter a polgármester útján most felhívta a rendőrkapitányt, hogy magát ez ügyben sürgősen igazolja. Gerő Ármin a választ valószínűleg már ma beadja. Gerő ebben a nyilatkozatában azt igyekszik bebizonyítani, hogy a házkutatást feljelentés folytán foganatosították, s hogy a házban nem az okleveles orvos gyógykezelte a betegeket, hanem Német Sándor. A miniszternek a döntése elé most a Német betegek nagy érdeklődéssel néznek.

*** Halál a kovács műhelyben.** Kovács András fugyi-vásárhelyi kovács mesternél Ganges Flóra 16 éves tanoncz nagy szerencsétlenség okozójává lett a gazdája gondatlansága és a saját oktalansága folytán. A kovács műhelyben levő rozsdás flintát ugyanis, melyet javítás végett hagytak ott, megtöltötte és azt oly vigyázatlanul próbálgatta, hogy az kezében elsült és a nagy csomó serét a kovács műhelyben játszadozó Kain Sámuel u. ottani szatócs 6 éves nevű fiát hasban találta. A kis fiu a kapott nehéz sérülés következtében 24 óra alatt meghalt. Az ügyben megindították a vizsgálatot.

*** Magyar zeneszerző operája német földön.** Berenyi Henrik hegedűművész, a ki Németországban mint zeneszerző is jó hírnévnek örvend, operát írt, melynek czíme: A téli regge. A szöveget Praseh intendáns írta Schakespeare nyomán és valószínűleg a berlini operaházban fog először színre kerülni.

*** Bismarck szobra.** Hamburgban nagy gyűjtést rendeztek az elhunyt vaskanczellár szobrára. Eddig 375.000 márka gyűlt egybe s így remélik, hogy Bismarck fehér márványszobra a jövő év tavaszán Hamburg valamelyik terét fogja díszíteni.

*** Taviratozás robogó vonatról.** A bécsi Rwr. érdekes tanulmányról ad hírt. Nevezett lap ugyanis azt írja, hogy Rendulic István kapitány, báró Desseffy Sándor, báró Cnobloch és báró Offermann folyamodtak egy olyan készülék szabadalmazása iránt, melylyel lehetséges egyik robogó vonatról a másikra, továbbá az állomásokra is táviratozni. Ennek a találmánynak óriási jelentősége van, mert lehetővé teszi, hogy minden szembejövő, vagy hátulról közeledő vonattal sürgönyileg lehet érintkezni, úgy, hogy ezáltal majdnem ki van zárva az összeköttetés lehetősége. A legutóbbi olaszországi vasuti katasztrófa sem történt volna meg, ha az alagutban rekedt vonatról értesíthették volna a hátulról közeledő vonatot. — Egyáltalán minden esetben lehet értesíteni a nyílt pályákon levő vonatokat, hogy tudomást szerezzenek egymásról. De nemcsak a közlekedés biztonsága szempontjából van jelentősége az új találmánynak. Ezentúl a kupékból is lehet mindenfelé sürgönyözni, holtott eddig éppen az volt a legnagyobb baj,

hogy éppen olyan személyszállító vonatokról nem lehetett értesítést küldeni, melyek hosszú utakat futnak be megállás nélkül. A feltaláló Rendulic kapitány, a ki azt mondja, hogy a készüléknek fő előnye az olcsóság. Ezenkívül Rendulic még egy új találmányt fejezett be, mely a hajó közlekedésre éppen oly nagyjelentőségű, mint ez a vasutakra.

*** A Margit-sziget új alakban.** A Margit-sziget, a fővárosnak ez a kis paradicsoma, a közel jövőben nevezetes átalakuláson megy keresztül. A régóta tervezett összeköttetés a Margit-hiddal nemsokára létrejön, amennyiben az új hidrészt alapozási munkálatait a sziget déli csucsán még e hó folyamán megkezdik és a a hidlejárá a jövő ősze elkészül. Ezzel egyidejűleg a szigetnek a budai oldal felé eső zátonyos részét feltöltik, s pompás korzót csinálnak, amelyen lesz új vendéglő kávéház, cukrászda s különféle bazár. A szigeten nagy hangversenyterem épül művészi czelokra és bállok tartására. A sportnak is több tere lesz, a mennyiben kerékpár-iskolát és angol lapdajáték-pályát létesítenek. Az egész szigetre bevezetik a villamvilágítást és a meglevő épületeket mind átalakítják.

*** A szép Tina férjhez megy.** A bájos olasz művész Pesten való vendégszerzése alkalmával kijelentette, hogy sohasem megy férjhez, mert egész életét a színművészetnek akarja szentelni. Ugy látszik azonban, hogy hamar megváltoztatta nézetét, mert egy római sürgöny szerint eljegyezte Morello, a Tribuna szerkesztője. Bizony, nehéz dolog a szív ellen elvekkkel harcolni.

*** Gondatlanság áldozata.** Falu helyeken gyakori a szülői gondatlanság folytán bekövetkezett gyermek-halál. Egy ilyen szomorú esetről értesít bennünket tudósítónk. Kontrás Vaszlina gorbosdi lakos ugyanis hazulról eltávozott és másfél éves Miron fiát a 6 éves Flóra leányára bízta. Távolléte alatt a kis fiu magára rántotta a forróvízes edényt s ettől oly súlyos égési sebeket szenvedett, hogy kevés idő múlva meghalt. A vizsgálat során a gondatlan anya azt vallotta, hogy kis fia egy előbbi betegség folytán halt meg s nem égési sebekben. Az exhumálás alkalmával azonban nem sikerült megállapítani semmi olyan tényközlést, ami az anya nyilatkozata mellett vagy ellene szólana.

*** Veres kakas.** Óriási lángtenger látványban volt részük Inánd lakóinak, midőn Markovics Antal ugyan ottani földbirtokos 2000 forintra becsült szalma kazla égett le. A vizsgálat kiderítette, hogy a kazal a káros tisztjének gondatlansága folytán gyuladt ki. A kár biztosítva volt.

*** Magyar név.** Kiskoru Steiner Jakab nagybajomi lakos vezetéknévének Szekeres-re kért átváltoztatását a belügyminiszter megengedte.

*** Elveszett — találatott.** Tegnap a kishidtól a Zöldfa-utca sarkáig elveszett egy értékes antik-fülbevaló. A megtaláló nagy jutalomban részesül, ha átadja a rendőrségnek. — Ugyancsak tegnap a Posta-sikátorban egy kis női gyűrű találatott. Igazolt tulajdonosa átvetheti a rendőrségnek.

*** Lopják a szőlőt.** A hegyen még alig kezd érne a szőlő s már is lopják. A hegyőrség most megkészeztetett erővel őrzi ugyan a hegyet, azonban még így is alig mulik el nap, hogy valahol ne történe lopás. Tegnap Kiss István polgár szőlőjét dézsmálták meg. A tettesnek nyomában vannak.

*** Elgazolás.** Tegnap délelőtt a Kis-Teleki-utcán egy vidéki szekér elgázolt egy gyermeket. A szekér keresztül is ment a gyermeknek, azonban olyan szerencsésen, hogy a gyermeknek semmi komolyabb baja nem történt. A vigyázatlan kocsis elmenekült — minden baj nélkül.

Vasuti szerencse.

Ilyen is van ám! Milyen jó például, hogy a vasutasoknak nincsen kardjuk. Ha nekik kardjuk volna, akkor a sorok írójának feje nem volna, ilyen állapotban pedig legfeljebb osztrák parlament lehetne az ember, annál pedig magyar hírlapírónak is jobb lenni, mert a magyar hírlapíró legalább meg van, de az osztrák parlament nincs. Pedig volt idő, mikor a vasutasok kardot kértek, de hát kard helyét csak karkötőt kaptak. Jól is van ez így, mert a karkötő díszíti a kart, de nem lehet vele kárt tenni a gyöngébb nemben, kik alatt a vasuton utazók értendők felekezeti és nemi különbség nélkül.

Élesd nem nagy város, az állomása pedig épen kicsiny, de annál nagyobb az energia, mely kitör az állomásból és perron jegyet kér.

Négy nő és öt férfi sétál a perronon, türelmetlenül szorongatva kezében a billétát, mely Nagyváradig jogot ad az utazáshoz, de ülőhelyet nem igen. Sétáltak mondom, [mint ahogy nem ültek később a kupéban sem, mert a nagyvilágon és a folyosó egy zugán kívül nem volt számukra hely.

Ám nem sétáltak sokáig! Oda megy egy szolgálta a társasághoz s némi habozás után bocsánatot és perron jegyet kér. A bocsánat kész volt, de perronjeggyel nem szolgálhattunk, a menetjegyre pedig nem volt kíváncsi. Pár lépéssel tovább tart a séta, a szolgálta ismét megjelen s perron-jegy váltásra izgat, különben jön a tiszt ur.

A kompánia helyesli az eszmét, jöjjön a tiszt ur, szívesen látjuk a társaságban, míg a vonat érkezik.

A tiszt ur jött, a társaság ment, mert be lett parancsolva a korláton belőle e pár gyöngéd szóval »menjenek be innét.« A társaság egyik tagja, ki testi terjedelme folytán kevésbé képes gyors és meglepő fordulatra, ott maradt még egy kevésre, mire a tiszt ur karjához kapott és harsányon zugta: »látja a szolgálati jelvényt, még egyszer mondom menjen be.«

A terjedelmes ur hálásan sóhajtott fel a csilagos égre, mert érezte, hogy ha karja helyett kardjába kaphatott volna a tiszt ur, úgy most a másvilágon zónázott volna, persze perron jegy nélkül, miből valószínűleg ott is baj lett volna.

Nos aztán a terjedelmes ur a szabályzat után tudakozódott, mire egy másik tiszt ur megjegyezte, hogy jobb lesz, ha kilebben az illető s így végre is egy hatossal emelve az állomás bevételi büdzséjét, a sokat hányatott férfi joggal állott a perron porondján, a többi pedig joggátalanul szorongott a vásárra tolongó kofák, szenzálok és tojásos kosarak között.

Történt a dolog aug. 28-án éjjel, de az ijedség csak most mondta fel bennem a kvártélyt, most írom le tehát polgártársaim okulására. Morál:

Akit Élesdre visz vasuton végzete,
Perron jegyet váltson, kutya teringettel!

Köby.

SZINHÁZ.

A kék asszony.

Kalamitással kezdődött a darab, még mielőtt a függöny felgördült volna: Vendrei hirtelen megbetegedése folytán Follinusz-nak kellett de la Houette báró szerepébe beugrani. Rossz ómentül vették ezt többen s csakugyan az egész előadás fölött mintha valami nyomasztó hangulat uralkodott volna. Pedig a ház csaknem megtelt a kedvelt kis primadonna Perényi Margit első nagyobb felléptére szünetideje után.

Mikor a színpadra lépett, tapsokkal, két remek virágcsokorral fogadták s ő játszott is,

énekelt is olyan kedvesen, olyan élénken, mint máskor — s attól a nyomasztó hangulattól mintha mégsem tudott volna mindenütt teljesen szabadulni. Énekén néhol éreztük, hogy nincs abban a kedvben, a mely ehhez a szerephez szükséges. Másutt viszont valósággal elragadta a közönséget vidám énekével és játékaival. Ilyen volt a III. felvonásban Kassaival énekelt kettőse; ezt meg kellett ismételnie. Felvonások végén többször hívták a lámpák elé.

Hollinusz Aurél vállalkozása a körülményekhez képest sikerült. A szerep nem tudásán keresztül segítette finom komikai érzéke; ez mentette meg énekszámait is, amelyek közül a szentelt milligyertya dallamára rögtönzött ügyes kuplóját megismételtették.

Szekely Irén (Iolland) tökéletes művészetel adta a csapodár kék asszony szerepét. Az első felvonásbeli gyöngébb énekért bőven kárpótolt a »Babonás félelem« kezdetű kuplé remek előadásával. Csengő hangja, kifejező játéka valósággal elbűvölte a közönséget, mely ezt a szinte »illúzió«-szerű éneket kétszer ismételtette meg.

Kassai (Pierre) látható készütséggel lépett a lámpák elé. Úgyesen alakította a derék, de kissé babonás halászegényt. Perényivel énekelt kettősei pedig épen sikerültek. De a második felvonás elején azt a meggyőződést keltette, mintha zenekísérelt nélkül bizonytalanul énekelne.

Pataki az volt, a ki mindig elegáns, ügyes fellépésű. Azonban neki is kár volt a III. felvonás végén kikökönni az élénkségből s a legnagyobb flegmával nézni a közönséget, mikor a kék asszony titka csaknem kipattan. Ez talán őt is érdekelte volna kissé.

Leövey, Váradiné kisebb szerepben megállították helyüket; Mariole azonban határozottan nem **Lányi** Editnek való.

Szóval: csaknem minden szereplő vegyített valami nem odavaló elemet a darabba, a mi a sikert képtessé tette. S tényleg a hazamenő közönség erősen dicsérte — a tavalyi előadást.

Hogy a rendezés se maradjon hátra, az is kitűnt a villámból magasra felcsapó lángokkal s a meglehetősen komikus mennydörgésekkel. Ellenben igen sikerült a II. felvonásbeli villitánc csoportosítása.

Karok megfelelőek.

R—r.

Szinköri hírek. Holnap vasárnap délután fél négy órakor fél helyárrakkal a »Diplomás kisasszonyok« kerülnek színpadra az ismert szereposztásban. Este 7 órakor rendes helyárrakkal »1848«-at adatja az igazgatóság 7-szer.

TANUGY.

Beiratások a községi iskolákban. A községi iskolákban a beiratkozás f. hó 1-én kezdődött. A beiratások naponta d. e. 8—11-ig, d. u. 3—5 órák közt tartatnak. Az érdekelt igazgatóság figyelmezteti a szülőket, hogy gyermekeik beiratása végett az újvárosi, olaszji vagy váraljai községi iskoláknál f. hó 5-ig jelentkezzenek, ámbár a rendes iskoláztatás csak f. hó 19-én veszi kezdetét. A beiratkozásnál kezdő növendékeknek születési bizonyítvány, vagy keresztlevélre is szükségük van a többiek, pedig az újraoltási bizonyítványt felmutatni kötelesek.

Igazságszolgáltatás.

A hamis bor. A belügyminiszter a borvizsgálat tárgyában érdekes határozatot hozott, kimondta, hogy a hatóságok a borvizsgáló bizottságok véleményét elfogadni kötelesek és azt kifogásolni nem jogosultak. Az érdekes határozat egész terjedelmében így hangzik:

A vármegye alispánjának múlt évi január

21-én 9. kh. sz. a kelt másodfoku ítélete, mely szerint a kézdi járás főszolgabírája által hozott előfoku ítélet büntető részének helybenhagyásával H. M. o—i lakos mesterséges bornak forgalomba hozatala miatt az 1893. évi XXIII. t. cz. 2. és 5. §. alapján 50 frt pénzbüntetésben, nem fizetés esetében 5 napi elzárásban, továbbá 50 forint 66 krajczár eljárású és a felmerülhető tartási költségek megfizetésében marasztaltatott el, az elmarasztalt által közbetett felbevezetés folytán felülvizsgáltatván, vétkeesség tekintetében és a büntetés mérvére vonatkozó részében indokainál fogva helybenhagyatik, míg a minősítést illető része megváltoztatik és panasziattól azon cselekményért, hogy törkölybort ezen mindőséget feltüntető jelzés nélkül hozott forgalomba, az említett t. cz.-nek nem 2. §-ába, hanem 3. §-ába ütköző kihágásban mondatik ki vétkeesség és ezért ez 5. §. d) pontja alapján marasztaltatott el a fenti 50 frt pénzbüntetésben. Az alsóbb foku ítéletek a minősítés tekintetében megváltoztatandók voltak mert a kolozsvári borvizsgáló szakértő bizottság a feljelentés tárgyát képező borokat nem jelentette ki mesterséges, hanem csupán csiger vagy löre boroknak, melyet az 1893. évi XXIII. t. cz. 3. §-ának 2. bekezdése értelmében forgalom tárgyát képezhetik, feltéve, hogy ezen minőségüknek megfelelő elnevezés alatt kerültek forgalomba. Minthogy pedig be van igazolva, miszerint a kérdésben levő borok nem csiger vagy löre elnevezés alatt adtak el, nevezett egyén az idézett t. cz.-nek nem 2. §-ába, hanem 3. §-ába ütköző kihágás miatt volt megbüntetésre. Megjegyezzük, végül, hogy az alispáni ítélet indoklásában foglalt azon megjegyzés, mely szerint a szóbanforgó borok mesterségeseknek voltak kijelentendők, mert készítésüknél víz hozzáadásával állítatik elő. Különben is az eljáró hatóságok nincsenek jogosítva a borvizsgáló szakértő bizottságok véleményét szakszerű szempontból felülvizsgálni.

REGÉNY-CSARNOK.

A GORDIUSI CSOMÓ.

Németből: **Gusztáv.**

6.

III. FEJEZET.

Azt hiszem a bárónő nagyon is akarata ellenére lett a saison ünnepeltje. — A mint fentebb mondtam, küzdöttek érte és ő minél jobban menekült volna, annál jobban belevonták a társaság örvényébe. Ünnepély nélküle olyan volt, mint a virág illat nélkül.

Az udvar és minden előkelő társaság meghívta, ő pedig szívesen ment különösen az óta, hogy férje annyira helyre jött, hogy őt elkísérhette. — A bárónő komoly sőt mondhatnisszomorú volt az ő tisztelőre adott estélyeken. Férje, Massmann báró, magas, előkelő, okos tekintetű erélyes fellépésű férfi volt. Mikor a községy nem bántotta, 65 éves kora dacára még jól bírta magát. Természetesen jó néven vette, hogy nejet mindenütt ünnepelik, s nagy fájdalmi dacára sokszor elkísérte a bálba, estélyekre, színházba. Neje iránt jó szívű, szeretetre méltó volt, valósággal tenyerén hordozta és mindenkor a gyöngéd apa, mint a szigorú férj szerepét vitte. Az ilyen ritka szép hölgyeknél lehetetlen, hogy számos udvarlójuk ne legyen. Nehányan mindjárt első látásra többé kevésbé komolyan szerelmeseik lettek bele, de különösen Eisenburg gróf volt azon, hogy azt a kevés esztét elvesztse. De még ezen kívül hányan voltak, hogy boldogultak a bárónő után.

A bárónő pedig ezek dacára megtartotta melancholikus sötét tekintetét és csak akkor tűnt el a sötét felhő homlokáról, akkor volt egy kis melegség szemeiben, ha háltasan tekintett vendégére szereteteért, figyelmességeért, a mik őt kellemesen érintették.

Még a legvittebbek is belátták, végre,

hogy az ilyen szívet hiában ostromolják. — A bárónő megközelíthetlen.

Csak egy tekintete sötét szemeiből, férjének büszke hátravetése elég volt, hogy a legmerészebbnek is tátva maradjon szája és szemét lesüsse.

Mint már mondtam, az »arany rózsával« szemközt laktam, szemben lakott a bárónő és így gyakrabban láttam a bárónőt, mint bárki más.

Szomszédja — visa vis-a voltam.

Házi szokásaiban maga a szabályosság volt: ha zivatar nem volt, minden reggel 9 órakor sétálni ment, kis lányával és ennek nevelőnőjével. 12 óra körül férjét kísérte el a sétakocsizásra, mikor pedig már fejt járhatott, akkor karonfogva jártak be a gyógyházak előtt levő parkokat. Ilyenkor nagy gonddal kísérte férje minden lépteit. — Sokszor láttam az ablaknál, kézi munkával foglalatkoskodott, hogy tanította kis lányát kötni, vagy horgolni, vagy más ilyesmire. A leányka 6—7 éves, kedves, aranyos kis teremtes volt. Bele nem fáradtam nap hosszat elnézegettem, mikor a kis Nina a többi gyerekekkel ott futkosott az »arany rózsá« udvarán. A séta téren is sokszor találtam a leánykát, nevelőnője kezén vezette, a jégpályára sokszor kijártak, mikor korcsolyázni tanult.

Jó barátok lettünk, a kis Nina és én — és ha már messziről látott, nevetett, kecsesen meghajlott, kezét nyújtotta, s vidáman mondá: »Bon jour Monsieur!«

Massmanné napközben feketében járt, azonban igen egyszerű ruhában és csak valami csekélység, egy toll, vagy egy kis szalag árulta el, hogy tulajdonképpen nem gyászol.

Hogy a kis leány nagyon szeretett, télen is gyakrabban kellett hozzájuk elmennem. Sokszor elkísértem őket sétájukra, sokszor meghívtak estére egy kis theára.

A báró ur az én tanácsomra lépett be a kis polgári körbe, hova estéknél el is jött egy kicsit játszani vagy olvasgatni.

A báró igen okos szeretetreméltó férfi volt, kitűnő társalgó. Valóban kurlandi nemes, hatalmas széles vállu, jupiter homloka volt, jellemes, becsületes, szóval általában igazi nemes férfi. Kiválóan csak jó hírrel és nevével tördött, másra nem sokat adott. Családi viszonyairól nem sokat beszélt és dacára a sürű felhőnek, melyet neje atyja hajtott a láthatárra, elég boldognak érezte magát. Csak arra emlékezem, hogy egyszer azt mondta, hogy Menghden báró, nejének atyja, barátja volt, máskor pedig azt jegyezte meg, hogy neje szülei korán elhaltak.

A fiatal hölgy iránt bizonyos hajlam keletkezett bennem, mint már fentebb megjegyeztem, úgy hogy a félelmetes tél rendkívül gyorsan telt el. Később annyira szerelmes lettem Alexandrowsky Ilonába, hogy úgy szólva csak érte éltem.

(Folyt. köv.)

TAVIRATOK.

A függetlenségi párt értekezlete.

Budapest, szept. 2. (Saj. tudós. táv.) A függetlenségi Kossuth-párt népes értekezletet tartott, melyen Kossuth Ferencz ismertette az ischli és bécsi tárgyalások megdöbbentő törvénytelenégeit. Indítványára elfogadták, hogy a képviselőház első ülésén sürgős interpellációt tesznek. Eötvös Károly indítványára kimondták, hogy határozati javaslatot nyújtanak be indítvány alakjában, melyben a teljes önálló gazdasági berendezkedéshez szükséges intézkedéseknek azonnal való megtételére kéri utasítani a kormányt. Az interpellációt Kossuthra, az indítványt pedig Eötvösre bízták. Polonyi szőlásszabadságán Berzeviczy alelnök által ejtett sérelem ügyében bizottságot küldtek ki. Műlek indítványára elhatározták, hogy az osztrák császár ötven éves uralkodói

jubileuma alkalmával megjelent császári kéziratok és kitüntetések ügyében a párt erős parlamenti harczot kezd. Az előterjesztést a szept. 5-én tartandó értekezleten Thaly Kálmán teszi meg.

A buziási király-gyakorlatok.

Buziás, szept. 2. (Saj. tud. távirata.)
Három ízben történt már meg, hogy hadgyakorlatok alkalmával az erdélyi 12. hadtest feladatul kapta az Alföldre való lenyomulást, s mindig a 7. hadtest volt az, melynek ezt meg kellett akadályoznia. Először 1884-ben Radna-Lippa felé, másodszor már a kilenczvenes években Bánffy-Hunyadon át Nagyvárad felé, míg most a Vaskapun át a Temesvölgyben van az utirány kijelölve. Lugos és Temesvár közt, Buziáson jelölték ki a négy napos harcz színhelyét. Ezt szombaton, szept. 3-án a lovasság fogja megnyitni, míg az egész hadtestek csak szeptember 5—7-ig mérköznek meg teljes erejükkel. Jelenleg tehát városunkban és környékén alig van katona. Mindössze a csabai ezred zenekara, a tábornokok s egyes katonai hivatalnokok képviselik a hadi elemet.

Buziás, szept. 2. (Saját tud. táv.)
A város magyar, német és oláh lakossága teljes egyetértéssel készül az ünnepélyre. Minden házon magyar vagy a megyei színek (kék-fehér) láthatók. Ő Felsége tiszteletére két hatalmas diadalívet emeltek.

Buziás, szept. 2. (Saját tud. táv.)
Krieghaumer közös hadügyminiszter ma délután ideérkezett.

Bécs, szeptember 2. (Saj. tud. táv.)
Ő Felsége Ferencz Ferdinánd és Ferencz Salvator főherczegekkel és kíséretével reggel fél 6-kor elutazott a buziási hadgyakorlatokra. A külföldi katonai attasék délelőtt utaztak el.

A Reichsrath egybehívása.

Bécs, szept. 2. (Saját tud. távirata.)
A »Wiener Zeitung« szeptember 1-jéről keltezett császári pátenst tesz közzé, mely a Reichsrathot szeptember 26-ára egybehívja.

A bécsi egyetem gyásza.

Bécs, szept. 2. (Saj. tudós. távirata.)
Zimmerman Róbert, a bécsi egyetemnek volt bölcsészeti tanára, Prágában 74 éves korában meghalt.

A dervisek harcza.

Budapest, szept. 2. (Saját tud. távirata)
Cairóból távirják: A távirasodrony Nasri sziget mellett vihar következtében elszakadt. A harczteréről érkezett tutolsó jelentés, mely keddről van keltezve, jelenti, hogy a csapatok az ellenséggel találkozottak. Az ágyunaszádok a dervisek állását ki kémlték és magállapították, hogy az Kerreriben Omdurman mellett van. A 21. lándzsás-ezred előőrse rábukkknt egy 200 emberre menő ellenséges csapatra. Az ellenség igen nagy harczot mutatott, dobolt és lengette a zászlókat. Az ágyunaszádok erre rálöttek az ellenségre.

Uj török császári biztos.

Budapest, szept. 2. (Saját tud. táv.)
Konstantinápolyból írják: Nedsib-Meham effendi volt párisi követségi tanácsost ki-nevezték császári biztosnak Szófiába.

Brazilliai hangulatok.

Budapest, szept. 2. (Saját tud. távirata)
Rio de Janeiroból sürgönyzik: Campos Sales elnök tegnap este banketten beszédet mondott, amelyben kijelentette, hogy lelkiismeretesen akar eleget tenni azon ünnepélyes kötelezettségnek, melyet annak idején Londonban magára vállalt és habár csak egy párt által lett megválasztva, csak a közérdeket kívánja szolgálni, rendre és a legnagyobb takarékoságra fog törekedni, hogy a külföldi adósságok rendes törlesztése mielőbb kezdődhessen. Az elnök így fejezte be beszédét: »Azon meggyőződéssel tértem vissza Európából, hogy csak egy erős, magát a közügynek szentelő kormány lesz képes a külföldnek hitelképességünkbe vetett bizalmát teljesen visszaszerezni.«

KÖZGAZDASÁG.

Felhívás az erdőbirtokosokhoz.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter azon erdőbirtokosokhoz, kiknek befásítandó kopár területük van, a következő felhívást intézi:

Az 1879. évi XXXI. t.-cikk. 165. §-ában megjelölt kopár és futóhomok területek beerdősítését elősegíteni kívánván, felhívom azokat a birtokosokat, akik a jövő 1899. évben az állam részéről csemetékben ingyen részesülni kívánnak, hogy 50 krajczáros bélyeggel ellátott folyamodványukat, az illető kerületi kir. erdőfelügyelőségnek legkésőbb folyó évi december hó 15-ig annál is inkább adják be, mivel a később beérkező folyamodványok figyelembe nem vétetnek.

A folyamodványban megjelölendő, hol, mely község határában, hány kat. hold nagyságu, melyik talajnemhez tartozó területet milyen fajú és hány éves csemetékkel óhajt a kérvényező beültetni, s továbbá, hogy a csemeték mily cím alatt, mely vasuti állomásra és a jövő év tavaszán vagy őszén szállítandók-e? Együttal a folyamodó lakhelye is pontosan kijelölendő.

A kopárok erdősitésére adandó csemeték termelési, kievelési, csomagolási s a vasúthoz való szállítási költségeit az országos erdei alap fedezi, a vasuti gyorsárak szerinti szállítási díjat azonban — melyre nézve a hazai vasutak mérséklést engedélyeztek — az átvétel alkalmával a kedvezményben részesített birtokos köteles megfizetni.

Megjegyeztetik egyttal, hogy a mennyiben a rendelkezésre álló csemete mennyiség megengedi, vágás területek felújítására is fognak adományoztatni csemeték; még pedig azon kis-és közép birtokosok részére, a kik kis terjedelmű és csekélyebb jövedelmezőségű erdejük fentartásához a szükséges csemetéket a saját területükön és költségükön termelni nem képesek, ép úgy mint a kopár területek erdősitésére ingyen, a vasuti szállítási költségek fizetésének kötelezettsége mellett, a nagybirtokosok részére pedig ezenfelül még a csemeték árának vagyis kerükltségének megtérítése mellett engedtetnek át.

Kelt Budapest, 1898. aug. hó 26-án.

A földmivelésügyi m. kir. miniszter.

Reich Jenő s Társa

Tőzsde jelentése.

— A »Tiszántul« eredeti távirata. —

Határidők.

Budapest, szeptember 2.

Buza őszre	8.86
Buza tavaszra	8.87
Uj tengeri	4.41
Tengeri augusztusra	5.26
Rozs őszre	6.65
Zab őszre	5.35

Értéktőzsde.

Az irányzat nyugodt.

Budapest, szeptember 2.

Salgótarjáni	620.—
Wggon-kölcson	244.—
Villamos vasut	255.50
Oszták hitel	359.80
Magyar hitel	395.75
Allamvasut	357.—

Déli vasut	78.—
Rimamurányi	252.75
Magyar jelzalog	250.25
Magyar leszámító	262.50
Iparbank	104.25
Budapest közuti	384.—
Kereskedelmi	1435.87

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru- és értéktőzsdén 1898. szeptember 2-án

Magyar aranyjárdék 4%	120.85
Magyar koronajárdék	98.50
Magyar vasuti kölcson aranyban 4/10%	119.25
Magyar vasuti kölcson ezüstben 2/10%	100.50
Magyar keletvasuti államkötvény 1876-ból	120.—
Magyar földtehermentesítési kötvény 4%	96.70
Italmérési jog megváltási kötvény	100.40
Horvát-szlavón földtehermentesítési kötvény	97.25
Magyar nyeresemény-sorsjegy-kölcson	161.—
Tiszabályozói és szegedi sorsjegyek kölcson	140.75
Oszták járdék papirban	101.65
Oszták járdék ezüstben	101.45
Oszták járdék aranyban	121.50
Oszták korona járdék	101.25
1860. Oszták államsorsjegyek	140.75
Oszták magyar bankrészevény	910.—
Magyar hitelbankrészevény	395.50
Oszták hitelintézeti részevény	359.75
Páris vista	356.—
Német birodalmi márka	58.80
London vista	120.07 1/2
Páris vista	47.65
20 márkás arany	11.76

NAGYVÁRADI SZINKÖR.

Évadbérlet 120. szám. Kisébérlet 118. szám
Páros Páros

Ma szombaton, 1898 szeptember 3-án
a kolozsvári országos nemzeti színház személyzetével:
uj diszletekkel és jelmezekkel, kilenczedszer

A gésák

vagy: Egy japán theaház története.

Énekes játék 3 felvonásban.

Személyek:

Reginald Tairfaix, hajós hadnagy	Kassai K.
Bonville)	Váradi M.
Cuningham) a »Teknős béka« hajón	Pataki Béla
Grimston)	Heltai N.
Stanley, tiszthelyettes	Marosi Adél.
Vun-Csi kínai, a »10000 gyönyörűséghez« cz. theaház tulajdonosa	Nyárai Antal.
Imári márkai kormányzó, rendőrfőnök	Leövey Leo.
Mimóza, theaházi énekesnő	Székely Irén.
Aranyvirág)	Kövi Juliska
Bimkó)	Lányi Edith.
Aranyhárfa) gésák	Miklósi M.
Ibolyácska)	Perényi A.
Julietta, francia leány	Margó Zelma
Námi, japán leány	Hataia Györgyike.
Tekmini, rendőr	Vank I.

Japániak, gésák, katonák.

Kezdeté 7, vége 10 órakor.

Holnap, vasárnap

két előadás:

Délután fél 4 órakor, fél helyárrakkal:

Diplomás kisasszonyok.

Énekes fővárosi életkép 3 felvonásban.

Este 7 órakor, rendes helyárrakkal:

hetedszer:

1848.

Látványos színmű 9 képm.

A szerkesztőért felelős:

Dr. VUCSKICS GYULA.

Szülők figyelmébe!

Tanképesítéssel bíró tanár classica philológiából, latin és görög nyelvből, kívánatra más tantárgyakból is, a gymnasium bármely osztályu növendékei számára készséggel ad magán órákat. (Czime lapunk kiadóhivatalában.)

VASUTI MENETREND.

Érvényes 1898. évi május 1-től.

Nagyvárad—Belényes—Vaskóh.				Vaskóh—Belényes—Nagyvárad				Nagyvárad—Gyoma				Gyoma—Nagyvárad.				
		V. v.	Sz. v.			Sz. v.	Th. v. sz. sz.			V. v.	Sz. v.			Sz. v.	V. v.	
Nagyvárad ind.		3 50	2 40	Vaskóh ind.		4 30	2 30	Nagyvárad ind.		5 50	2 37	Gyoma ind.		3 40	2 40	
V-Velenceze >		4 05	2 51	Lunka-Rézbánya >		4 42	2 43	Ósi >		6 08	2 51	Déva-Ványa >		4 37	3 43	
Félix-Fürdő >		4 32	3 13	Szudrics >		5 09	3 12	Uj-Palota >		6 24	3 05	Körös-Ladány >		5 13	4 25	
Kardó >		4 50	3 27	Belényes >		5 37	3 52	Gyires >		6 41	3 17	Szeghalom >		5 40	4 56	
Magyar-Gyepes >		5 50	4 17	Sonkolyos >		5 58	4 15	Körös-szeg >		7 02	3 36	Vésztő >		6 12	5 33	
Tasádfő >		6 07	4 31	Belényes-Ujlak >		6 10	4 27	Szakál >		7 39	4 05	Kót >		6 38	6 08	
Drág-Cséke >		6 30	4 45	Borz >		6 19	4 37	Nagy-tóti >		7 55	4 21	Íráz >		6 52	6 22	
Magyar-Cséke >		6 50	4 55	Sólyom >		6 35	4 58	Komádi >		8 25	4 32	Komádi >		7 10	7 04	
Dused >		7 05	5 12	Gyanta >		6 56	5 19	Íráz >		8 42	4 49	Nagy-tóti >		7 22	7 13	
Szombatság-Rogoz >		7 46	5 47	Hollód >		7 10	5 34	Kót >		9 19	5 14	Sakál >		7 48	7 49	
Hollód >		7 58	5 58	Szombatság-Rogoz >		7 31	6 03	Vésztő >		9 44	5 32	Körös-szeg >		8 11	8 18	
Gyanta >		8 12	6 11	Dused >		7 55	6 34	Szeghalom >		10 34	6 13	Gyires >		8 33	8 33	
Sólyom >		8 38	6 36	Magyar-Cséke >		8 07	6 49	Körös-Ladány >		11 —	6 31	Uj-Palota >		8 47	8 53	
Borz >		8 53	6 50	Drág-Cséke >		8 26	7 17	Déva-Ványa >		12 03	7 21	Ósi >		9 03	9 12	
Belényes-Ujlak >		9 05	7 01	Tasádfő >		8 40	7 33	Gyoma érk.		12 45	8 06	Nagyvárad érk.		9 20	9 30	
Sonkolyos >		9 18	7 13	Magyar-Gyepes >		8 54	7 50	Nagyvárad—Érmihályfalva				Érmihályfalva—Nagyvárad.				
Belényes >		10 04	7 47	Kardó >		9 27	8 31	Nagyvárad ind.		6 50	5 40	Érmihályfalva ind.		5 05	5 20	
Szudrics >		10 27	8 09	Félix-Fürdő >		9 40	8 45	B.-Püspöki >		7 17	5 57	Érselind >		5 37	6 01	
Lunka-Rézbánya >		10 56	8 21	V.-Velenceze >		10 01	9 09	Bihar >		7 44	6 20	Székelyhid >		6 14	6 46	
Vaskóh érk.		11 12	8 49	Nagyvárad érk.		10 11	9 19	Paptamási >		8 13	6 48	Nagykágya >		6 27	7 00	
Székelyhid—Margitta				Margitta—Székelyhid				Vegyes v.				Vegyes v.				
Székelyhid ind.		9 50	7 55	Margitta ind.		4 35	4 45	Nagyvárad ind.		6 50	5 40	Érmihályfalva ind.		5 05	5 20	
Apátkeresztur >		10 46	8 41	Monos-Petri >		4 46	4 56	B.-Püspöki >		7 17	5 57	Érselind >		5 37	6 01	
V.-Ábrány >		11 03	8 55	V.-Ábrány >		4 57	5 08	Bihar >		7 44	6 20	Székelyhid >		6 14	6 46	
Monos-Petri >		11 16	9 06	Apátkeresztur >		5 13	5 26	Paptamási >		8 13	6 48	Nagykágya >		6 27	7 00	
Margitta érk.		11 28	9 16	Székelyhid érk.		5 54	6 07	Gyapoly >		8 29	7 03	B.-Diószeg >		6 42	7 20	
Menetdíj káron altami vasúton				Menetdíj káron közúti vasúton				Füzdő-vonatok.				Menetdíj káron közúti vasúton				
I. o.	II. o.	III. o.	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 16-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Sz. v.	Szept. 15-ig	Sz. v.	Szept. 15-ig	II. o.	III. o.
—	—	—	—	—	11 27	—	—	6 19	—	10 23	—	—	—	—	—	—
—	—	—	8 07	9 38	11 32	—	4 20	6 30	8 07	10 30	—	—	—	—	—	—
30	15	10	7 50	9 24	11 17	—	4 06	6 09	7 53	10 13	—	—	—	—	—	—
40	22	15	7 38	9 11	11 04	—	3 51	5 56	7 38	10 —	—	—	—	—	—	—
40	22	15	7 35	9 08	11 —	—	3 48	5 52	7 35	—	—	—	—	—	—	—
40	22	15	7 24	8 57	10 42	—	3 35	5 35	7 23	9 53	—	—	—	—	—	—

† A vonatok közlekedési ideje közép-európai idő szerint van kitüntetve. — A vastagabb számok este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelentik.
A * jelzettek feltételes megálló helyek.

ISKOLAI-KÖNYVEK.

Az összes elemi-, polgári- és középiskolákban szükséges

TANKÖNYVEK

valamint mindennemű

író- és rajz-szerek, térképek, földgömbök

a legjutányosabb árak és legpontosabb kiszolgálás mellett kaphatók

LASZKY ÁRMIN

Modern Antiquarium, könyv-, zenemű-, papir-, író- és rajz-szer nagykereskedésében

Fő-üzlet:
Kossuth Lajos-utca.

NAGYVÁRAD,

Fiók-üzlet:
Olaszi, Fő-utca (Oláry-ház).

Tankönyv-jegyzék ingyen.

Használt iskolakönyvek kaphatók.

ISKOLA-KÖNYVEK BEKÖTÉSE JUTÁNYOS ÁRAK MELLETT.